

a bytu Zdeňce S., tedy třetí osobě, takže se jedná o smlouvu ve prospěch třetího (§ 881 všeob. obč. zák.). Jaká pohnutka byla směrodatnou pro žalovaného při uzavření této smlouvy, nepřichází v úvahu; rovněž ani ne okolnost, pokud měl žalobce vědomost o cizoložném poměru žalovaného se Zdeňkou S. I když je správné, že žalobci musilo napadnouti, že žalovaný dal příkaz ohledně stravování a ubytování Zdeňky S., z části dluh zaplatil a Zdeňku S. v jeho hostinci navštěvoval, nestačí to vše, aby se mohlo říci, že tato smlouva mezi stranami má nemravný základ a je proto nicotnou. Nelze přehlédnouti, že žalobce je hostinským a že při uzavření smluv, jak jeho obchod to samo sebou přináší, nemůže přezkoumati soukromé poměry svého smluvníka.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Smlouva, podle níž žalobce k příkazu a na účet žalovaného poskytoval Zdeňce S. ve svém hostinci byt a stravu, sama o sobě neodporuje ani právnímu ani mravnímu řádu. Také pohnutka, proč strana jednala, a účel, k němuž smlouva měla sloužiti, jest pravidleně bez významu, a nemusí k ní soudce, pro nějž jest rozhodující jedině obsah smlouvy, přihlížeti. Jinak má se věc, jde-li o smlouvu, jejíž platnost jest přezkoumati s hlediska § 879 obč. zák. Také smlouva, která jest sama o sobě dovolena, může se státi nedovolenou, když její oběma stranami poznatelný účel směřuje k tomu, aby něco nedovoleného, dobrým mravům se příčícího, bylo podporováno. O takovou smlouvu v souzeném případě jde. Nelze zajisté na každém hostinském požadovati, aby se staral o osobní poměry hostů, které přijímá na byt a stravu. Leč žalobce je hostinským v J., v obci, která čítá asi 1500 obyvatel, jest rodákem této obce a byl v hostinci, ve kterém nyní provozuje jako pachtýř hostinskou živnost, zaměstnán již před tím, než hostinec pachtoval. Za tohoto stavu věci lze u něho předpokládati podrobnou znalost místních poměrů a událostí, zejména znalost rodinných poměrů obyvatelů obce. V době, kdy dojednal zmíněnou smlouvu se žalovaným, byl mu poměr žalovaného ku Zdeňce S. potud znám, že tato byla již jednou, a to v době, když žalobce byl v hostinci již zaměstnán, na útraty žalovaného v hostinci ubytována a stravována. Ježto žalovaný jest ženatým mužem, musel si býti žalobce vědom, že mezi žalovaným a Zdeňkou S. jde o poměr příčící se zásadám mravnosti a že tím, že k žádosti a na účet žalovaného jmenovanou ve svém hostinci ubytuje, tento poměr podporuje a poskytuje možnost k smilstvu. Na tuto vědomost žalobcovu lze usuzovati i ze zjištění, že žalobce věděl, že žalovaný S. navštěvoval za účelem pohlavního styku v pokoji u žalobce jí příkázaném a že poměr žalovaného k S. vzbuzoval v J. všeobecné pohoršení, což je patrné z toho, že obyvatelstvo schvalovalo, když syn žalovaného S. pro její poměr k jeho otci zbil. Jde tudíž o smlouvu neplatnou podle § 879 odst. 1 obč. zák.

Čís. 14462.

Při výkladu posledního pořizení nelze se obmeziti na jeho slovné znění, nýbrž jest i jinak zjistiti pravou vůli zůstavitelovu.

(Rozh. ze dne 19. června 1935, Rv I 119/34.)

Žalobce Oto H. jako přihlášený dědic k pozůstalosti po Arnoštu H-ovi domáhá se proti Rudolfu H-ovi žalobou zjištění, že kauční pohledávka do výše 1,000.000 Kč zajištěná pro K. spořitelnu na domě zůstavitelově není po právu a že ji nelze proto při výpočtu čisté hodnoty domu započítati jako pasivní položku. Prv ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Žalovaný H. používal úvěru u úvěrního ústavu, filiálky v K. V. Otec žalovaného Arnošt H. převzal za žalovaného vůči jmenovanému ústavu solidární ručení jako rukojmí a plátce do výše milionu Kč, a podle kauční listiny ze dne 6. prosince 1928 svolil ke vkladu práva zástavního pro pohledávku jmenované banky ve výši milionu Kč na domě jemu — Arnoštu H-ovi — patřícím. Toto právo zástavní na dům bylo vloženo. Arnošt H. učinil dne 7. března 1929 poslední pořízení, ve kterém ustanovil, že dům č. p. 698 má připadnouti do vlastnictví Rudolfu H-ovi se vším příslušenstvím, že však Rudolf H. jest povinen svým sourozencům Otto H-ovi a Emě P-ové vyplatiti každému třetinu čisté hodnoty domu po srážce pasiv na domě tom váznoucích. Posledním pořízením z 1. února 1930 dodatečně stanovil, co započísti se má Emě P-ové. Dne 4. června 1930 zemřel. Z posledního pořízení ze dne 7. března 1929 vychází, že čistou hodnotou domu po srážce pasiv míněna byla hodnota domu v době smrti zůstavitelovy. Jde pouze o výklad poslední vůle Arnošta H-a, zda dluh jednoho milionu Kč vložený na domě č. p. 698 má se při zjišťování čisté hodnoty tohoto domu odečísti, či nikoli. Ze slovního znění testamentu »nad Abzug auf dem Hause haftenden Passiven« jde, že odečísti se mají všechny dluhy, které v době nápadu dědictví na domě tom vázly, a že se nečiní rozdíl, zatěžují-li dluhy ty mimo zůstavitele také ještě někoho jiného čili nic. Za dluh ten na domě č. p. 698 ručil Arnošt H. jako rukojmí a plátce a záviselo na vůli věřitelově, bude-li požadovati zaplacení jeho od rukojmí či od hlavního dlužníka nebo od obou (§ 1357 obč. zák.). Pak ovšem dlužno dluh tento považovati za dluh na domě váznoucí, který dle znění poslední vůle při zjišťování čisté hodnoty domu nutno odečísti, čili dluh ten zatěžuje hodnotu domu a tedy i jednu třetinu druhých dědiců. Zůstavitel jako neprávnick mýnil slovem »Passiva« dluhy v obvyklém smyslu a nečinil rozdíl mezi dluhem vlastním a dluhem, za který se jako rukojmí a plátce zaručil, a oba tyto druhy dluhu pojímal jako dluhy na domě váznoucí a o obou stanovil, že se odečísti mají. Nebylo proto třeba prováděti důkazy žalovanou stranou nabízené, že zůstavitel zamýšlel žalovanou stranu odškodniti za škodu, kterou tato prý utrpěla při rozdělení majetku společného jí a Ottu H-ovi, když již přirozeně výklad testamentu postačí úplně ke správnému posouzení věci.

N e j v y š š í s o u d zrušil oba rozsudky a prvému soudu uložil nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Spor jde o to, zda kauční pohledávka Úvěrního ústavu, filiálky v K. V., která byla vtělena v době úmrtí Arnošta H. na jeho nemovitosti vl. č. 698 kat. území K. V. dle listiny ze dne 6. prosince 1928, tvoří pasivní položku, k níž nutno přihlížeti při zjištění čisté hodnoty uvedené

nemovitosti, čili nic. Řešení sporu závisí na výkladu, kterého se dostane poslednímu pořízení Arnošta H. ze dne 7. března 1929. Vzhledem na odporující si stanoviska stran nelze se obmezovati na slovné znění příslušného odstavce závěti, nýbrž nutno zjistiti pravou vůli zůstavitelovu a úmysl, jež sledoval při sepisování onoho sporného ustanovení, neboť testamentní postoupnost se zakládá na vůli zůstavitelově, kterou třeba zjistiti též na základě okolností, jež leží mimo obsah závěti (srov. ustanovení §§ 572, 614, 655, 683, 706, 720 a jiné obč. zák.). Za tímto účelem bude proto zapotřebí, aby byly po provedení příslušných důkazů zjištěny veškeré okolnosti stranami tvrzené, které mohou přispěti k vyzkoumání pravé vůle zůstavitelovy. Obzvláště bude zapotřebí, aby bylo zjištěno, zda zůstavitel měl úmysl poskytovat žalovanému odškodnění za domnělé zkrácení dovolatelem při rozdělení společného majetku, aneb jestli mu šlo o pouhou záruku za dluh, který žalovaný měl zaplatiti sám ze svého. Ke zjištění pravé vůle zůstavitelovy mohou zajisté též přispěti příslušné projevy, které zůstavitel učinil oproti třetím osobám, obzvláště pisateli závěti. Nelze ani přehlížeti okolnost, zda zůstavitel vůbec věděl o tom, že se stalo vtělení sporné kauční hypoteky. Poněvadž uvedené okolnosti nebyly brány v úvahu nižšími soudy, zůstalo řízení kusým a bylo rozhodnuto podle §§ 496 č. 2 a 3, 510 a 513 c. ř. s.).

Čís. 14463.

Lhůta k podání dovolací odpovědi vedlejšího intervenienta počíná se dnem doručení dovolání straně procesní.

(Rozh. ze dne 19. června 1935, Rv I 431/35.)

Nižší soudy ponechaly směnečný platební příkaz v platnosti.

Nejvyšší soud odmítl dovolací odpověď vedlejšího intervenienta žalobkyně. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Dovolací spis byl zástupci žalobkyně doručen dle zpátečního lístku dne 12. ledna 1935 a je pro počítání osmidenní lhůty k dovolací odpovědi rozhodné jediné toto datum doručení straně procesní, nikoli doručení vedlejšímu intervenientu, jemuž se ani rozsudek, ani odvolací spis, pokud se týče dovolací, doručovati nemá (rozhodnutí vídeň. nejvyš. soudu z 20. září 1905 čís. 14717 uveřejněné ve sb. úřední čís. 9259, § 414 odst. 3 c. ř. s.). Podal-li vedlejší intervenient v souzeném případě dovolací odpověď teprve 4. února 1935 poštou, byla podána opožděně.

Čís. 14464.

Kdy opravňuje držba služebnosti (práva požívacího) k výpovědi nájemní smlouvy.

(Rozh. ze dne 19. června 1935, Rv I 1147/35.)